

25

A, 410.

299.

1773

2

ORDINIS IVRIDICI

IN

ACADEMIA VITEMBERGENSI

H. T. DECANVS

EIVSDEMQUE

ORDINARIVS ET SENIOR

ERNESTVS MARTINVS

CHLADENIVS D

ERENISSIMO PRINCIPI ELECTORI SAXONIAE A CON
ILLIS AVLAE ET IVSTITIAE DECRETALIYM PROFESSOR
PVBLICVS CONSISTORII ECCLESIASTICI DIRECTOR CVRIAE
PROVINCIALIS ET SCABINATVS ASSESSOR

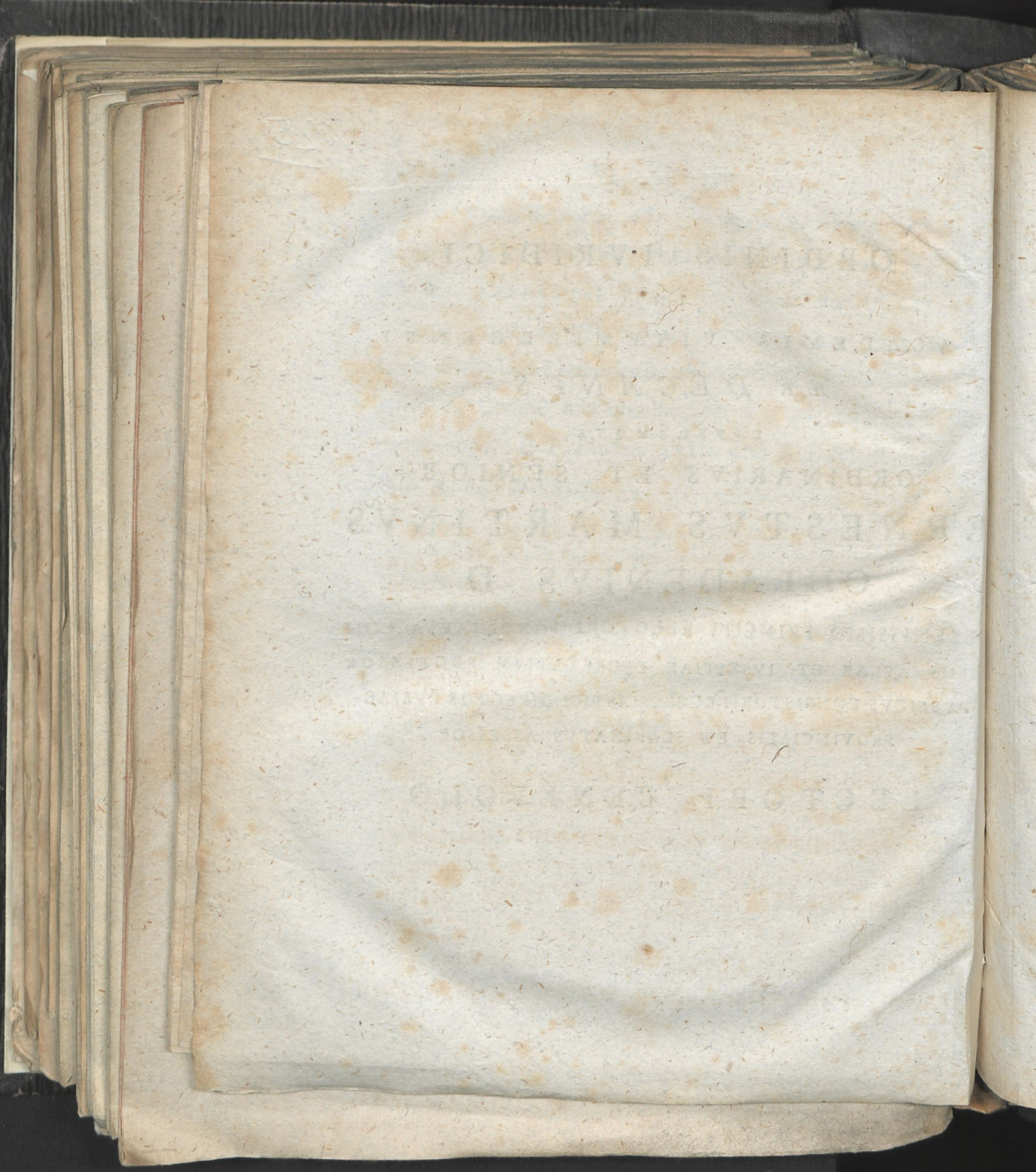
LECTORI BENEVOLO

S

1773

De palmarum curia

HABET hoc aliquid scrupuli, an quis SIBI IPSI dare quid possit, quod nobis regulariter AB ALIO praestandum est, et an negotium, quod alias INTER DVOS uel plures agendum est, ab VNO et CVM SE IPSO peragi ualide possit. Scilicet absonum forte iudicabis, aliquem secum pacisci, sibi ius aliquod dare, sibi beneficium praestare, sibi imperare aut prohibere posse, et uere eiusmodi actibus CVM SE IPSO intercedere uidentur uariae leges, quarum alia negat ^a, Praetorem SE IPSVM tutorem dare, uel pedaneum iudicem aut compromissarium, EX SVA SENTENTIA, fieri posse; alia ^b legatum, quod quis SIBI IPSI in alieno testamento adscribit, pro non scripto habet, et scribenti poenam

a 2 legis

^a) L. 4. D. de Tutor. et Curat.

^b) L. 6. pr. D. de L. Corn. de Falsis. et L. 4. C. de his qui sibi adser.

legis Corneliae minatur; alia cauet ^c, ut creditor, qui debitum non per iudicem reposcit, sed SIBI IPSI ius dicit, rem, etiam propriam, per vim auferendo, ius crediti uel dominium amittat; alia praecipit ^d, neminem SIBI IPSI causam possessionis mutare posse; alia ^e decernit, neminem posse SIBI esse iudicem; alia ^f prohibet, ne quis arbiter de RE SVA factus sententiam dicat; alia ^g denique negat, Praetorem, si ipse heres institutus suspectam dicat hereditatem, SE IPSVM, ut adeat, uel restituat hereditatem, cogere posse, cum Praetor in Praetorem, ut Consul in Consulem, nullum imperium habeat et ipse TRIPLICI OFFICIO fungi non possit, et suspectam dicentis, et coacti, et cogentis. Sed, quicquid sit scrupuli, tantum adest, ut irrii semper habendi sint ACTVS CVM SE IPSO, ut potius legum auctoritate sustineantur quam plures.

PRIMUM, quod ad officium MAGISTRATVS attinet, hoc quidem ALIIS paratum esse debet, ad expediendos actus iurisdictionis tum uoluntariae, tum contentiosae, nihilominus tamen leges hoc indulgent magistratui, ut hunc uel illum actum uoluntariae iurisdictionis, qui

e) L. 13. D. quod metus causa et L. 7. C. Vnde ui.

d) L. 3. §. 19. D. de acquir. uel amitt. poss.

e) L. 10. D. de Iurisdic.

f) L. 51. D. de receptis.

g) L. 13. §. 4. D. ad SCtum Trebell.

qui IPSVM tangit, CORAM SE perficere possit. Sic, quod ad Romanos pertinet, Consulem seruos suos APVD SE manumittere ^h, et Praesidem APVD SE adoptare, quemadmodum et emancipare filium et manumittere seruum posse ⁱ, VLPPIANVS docet, ac, quod idem et PAVLVS asserit, Consul, Praeses et Praetor filiusfamilias APVD SEMETIPSVM emancipari uel in adoptionem dari potest ^k. Imo et hodie, praesertim in Saxonia, hoc obtinet, quod dominus iurisdictionalis aliusque magistratus, coram PROPRIO SVO IVDICIO oppignorationem SVORVM bonorum hereditariorum, sub SVA iurisdictione fitorum, ualide celebret, id quod in Decisione Electorali ^l approbatum et deinde in Ordinatione Processus recognita ^{ll} repetitum atque ad alios actus uoluntariae iurisdictionis extensum est, his uerbis: *Kan der Gerichts-Herr SELBST für solchen SEINEN Gerichten SEINE EIGENE in SEINER Iurisdiction gelegene Erb-Güter verpfänden und die Gläubiger darauf beständig versichern, allerley Contracte errichten, Verzicht leisten, ein Testament machen oder hinterlegen und dergleichen.* Quod autem ad contentiosam iurisdictionem spectat, uix admittendum uidetur, iudicem IN SVA CAUSA iudicare

a 3

- h) L. un. §. 2. D. de Off. Conf.
- i) L. 2. D. de Off. Praef.
- k) L. 3. D. de Adopt. L. 2. D. de Off. Praet.
- l) DECIS. ELECT. 38. de anno 1661.
- ll) ORDIN. PROC. RECOGN. ad Tit. 2. §. 3.

dicare posse. VLPPIANVS enim negat^m, eum, qui Iurisdictioni praestet, SIBI IUS DICERE posse, et IULIANVS censetⁿ, iniquum esse, aliquem REI SVAE iudicem fieri. Imo IMPERATORES generali lege decernunt^o, neminem SIBI ESSE IUDICEM, uel ius sibi dicere debere, addita ratione, quod IN RE PROPRIA iniquum admodum sit, alicui LICENTIAM tribuere SENTENTIAE. Sed manifestum est, hanc prohibitionem tantum respicere eas causas, in quibus iudex ipse PARTIS uicem sustinet, neque eam extendendam esse ad casus, ubi iudicis auctoritate opus est ad tuendam OFFICII SUI DIGNITATEM. Hinc, si partes, coram eo litigantes, de competentia fori disceptant, ipse pronunciare potest, SE ESSE COMPETENTEM. VLPPIANVS ait^p: *Praetoris est aestimare, an SVA SIT iurisdic-tio.* Hinc etiam iniurias CONTRA SE in iudicio pro-latas IPSE uindicare, itemque subditos, minus obedientes, ad obsequium cogere potest^q. Attingerem etiam hanc
quae-

m) L. 10. D. de Iurisdic-t.

n) L. 17. D. de Iudic.

o) L. un. C. ne quis in sua causa iudicet.

p) L. s. D. de Iudic. add. L. 2. pr. D. si quis in ius uoc. ad quam legem CUIACIUS Tom. 2. *Opp. Posth.* obseruat, omnem magistratum, qui SE COMPETENTEM pronunciat, non SIBI, seu REI SVAE familiari ius dicere, uerum POTESTATEM concessam tueri, eumque id facere non solum posse, sed etiam debere.

q) L. un. pr. D. si quis ius dic. non obt. et C. 1. de Poenis in 6.

quaestionem, an iudex, a cuius sententia appellatum est, ipse appellationem, quam friuolam esse putat, reiicere possit, quam negat ius ciuile^r, ius canonicum^s uero affirmat. Sed illam plenius iam tractauit LEYSERVS^t, qui simul testatur, magistratus, extra Saxoniam, hac licentia saepissime uti, etiam contra ipsa summa Imperii tribuna- lia, idemque alio loco^u, ubi de appellationibus AD EVN- DEM IUDICEM agit, hoc asserit, posse iudicem prouo- cationes AD SE IPSVM, sicubi usu receptae sunt, pro- lubitu admittere, vel reiicere.

TRANSEO ad materiam de PRIVILEGIIS. Scilicet dubio caret, quod, si de sensu priuilegii disceptetur, IS IPSE, qui illud dedit, sit interpret SUI BENEFICII. Consentit non modo ius ciuile^w, sed etiam canoni- cum^x. At hoc difficile expeditu uidetur, an quis SIBI IPSI priuilegium dare possit. Haeret in hoc argumento ENENCKELIUS^y, qui plane negat, posse fieri, ut quis A SE IPSO priuilegium impetret, ex ea praesertim ratione, quod concessio priuilegii fieri nequeat, nisi sint DVO, quo- rum

r) Nou. 82. c. 12.

s) c. 5. de Appellat. in 6.

t) LEYSERVS *Medit. ad Pand. Spec. 655. med. 12. sequ.*

u) IDEM *Spec. 654. med. 10.*

w) L. 43. D. de uulg. et pup. subst. L. 191. D. de Reg. Iur.

x) c. 12. X. de Iudic.

y) ENENCKELIUS *de Priuilegiis Iur. cin. Lib. 1. cap. 7.*

rum alter illud det, et alter accipiat. Sed, qui reputare fecum uelit, VNVM interdum DVPLICEM PERSONAM sustinere, et nunc HOC, nunc ILLO respectu, diuerso iure censerī, illi non uidebitur absoum, eundem ALIO RESPECTV aliquid DARE posse, quod idem RESPECTV ALIO possit ACCIPERE. Sic enim, se ipsum de feudo inuestire quem posse, mox dicitur. Sic etiam, quod huc pertinet, fieri ceteris paribus potest, ut summus princeps, qua talis, SIBI, quatenus simul aliam personam sustinet, priuilegium aut concedat, aut iam concessum ab antecessore denuo confirmet. Sane AVGVSTISSIMI IMPERATORES per illud tempus, quo dignitas Imperatoria penes DOMVM AVSTRIACAM fuit, insignia priuilegia et praeeminencias, quibus Serenissima haec Domus splendet, Ipsi subinde partim nouis accessionibus auxerunt, partim denuo confirmarunt. Huc spectant Diplomata Imperatorum FRIDERICI III. de annis 1442. 1453. et 1475. CAROLI V. de anno 1530. RVDOLPHI II. de anno 1599. et CAROLI VI. de a. 1729.*
et

2) Diplomata FRIDERICI III. CAROLI V. et RVDOLPHI II. exhibet LÜNIGIVS *im Reichs-Archiv Part. Spec. Contin. I. erste Fortf. Sect. 4. pag. 28. 33. 37. et 66. seq.* et FRANC. ERDIN. SCHRÖTTERVS *in der ersten Abhandlung aus dem Oesterreichischen Staatsrechte, von denen Freyheitsbriefen des Durchlauchtigsten Erzhauses von Oesterreich, pag. 185. 202. 214. 218. et 244.* qui etiam Diploma CAROLI VI. adiecit pag. 257.

et, quod ex Literis CAROLI VI. apparet, confirmatio eorundem privilegiorum etiam ab Imperatoribus, FERDINANDO II. anno 1620. FERDINANDO III. anno 1652. et LEOPOLDO anno 1663. facta est^a. Recenserem ex his Codicillis Augustalibus ea capita, quae ad illustrationem huius argumenti quam maxime faciunt. Sed cum angustia harum plagularum prolixiori tractationi intercedat, sufficiet, partem Diplomatis, quo Augustissimus Caesar, CAROLVS VI. ex PLENITVDINE POTESTATIS CAESAREAE, priuilegia SIBI, tanquam Archiduci Austriae, et SERENISSIMAE DOMVI SVAE competentia confirmat, recensuisse: *Wir Carl der Sechste, von Gottes Gnaden, erwehlt Römischer Kayser — bekennen für Vns und Vnsere Nachkommen am heiligen Reich — daß Wir ALS RÖMISCHER KAYSER, für VNS, ALS der Zeit ALLEINIGEN ERZHERZOGEN ZV OESTERREICH und Lebnträgern Vnsers gesamten Durchlauchtigen Erzhauſes Oesterreich, alle und iede Priuilegia, Freyheiten, Gnad, Brieff und Handvesten, welche von alten Kaysern und Königen Vnsern Vorfordern, die Durchlauchtige Fürsten, Erzherzoge zu Oesterreich, durch ihr Blutvergießen, schwere Darlegung und Arbeit in der heiligen Christenheis*
kostbar.

a) Sed FERDINANDI II. FERDINANDI III. et LEOPOLDI DIPLOMATA nondum publici iuris facta esse, asserit SCHRÖTTERVS Lib. cit. Sect. 4. §. 14. not. a.

b

koſtbarlich erworben — FÜR VNŒER DVRCHLAVCHTIGES ERZHAVS — zu *confirmiren*, zu *erneuern*, zu *beſtätigen*, *gnädigſt gut befunden haben* — und *darum mit wohlbedachten Muth, guten zeitigen Rath und rechten Wiſſen*, VNS ALS DERMALIGEN ERZHERZOGEN ZV OESTERREICH, FÜR VNS VND VNŒER ERZHAVS *gemeinlich und ſonderlich der oben einverleibten Kayſer Carls des fünften Brieff in allen ſeinen Worten, Punkten, Clauſeln* — ALS IETZT REGIERENDER RÖMIŒHER KAYSER, zu ewigen Zeiten *confirmiret, bekräftiget, beſtätet, erneuert und beveſtiget; confirmireu, bekraeftigen, beſtaetten, erneuern und beveſtigen denſelben auch hiermit wiſſentlich in Krafft dieſes Brieffs, was Wir, ALS RÖMIŒHER KAYSER, für VNS, ALS ERZHERZOGEN ZV OESTERREICH und VNŒER DVRCHLAVCHTIGES ERZHAVS* — daran zu *confirmiren, zu bekraeftigen, zu beſtaetigen, zu erneuern und zu beveſtigen haben und mögen. Mainen, ordnen, ſetzen und wollen von obbeſchriebener VNŒER KAYSERLICHEN MACHT VOLLKOMMENHEIT, daß obbeſchriebener Kayſer Carl Brief* — *ſtaeth, veſt und unverbrüchlich gehalten und vollzogen werden, und WIR VNS, ALS ERZHERZOG ZV OESTERREICH, Vnſere Erben, Nachkommen und unſer Erzhaus* — *aller ſolecher Freiheiten, Rechten und Gnaden zu ewigen Zeiten gebrauchen und genießen ſollen und mögen* —

NON inane est, quod dixi, posse aliquem SE IPSVM
 INVESTIRE de feudo. Quamuis enim nexus feudalis regu-
 lariter subsistat INTER DVOS, nimirum inter dominum di-
 rectum et uasallum, et actus inuestiturae supponat, DVAS
 esse personas, aliam, quae inuestiat, aliam, quae inuestia-
 tur, subinde tamen contingit, ut iura domini directi et
 uasalli concurrant in VNO, qui duplicem personam susti-
 net; et sic fieri potest, ut IDEM alio respectu sit INVE-
 STIENS, alio autem respectu INVESTIENDVS. Consentit
 et idem hoc argumentum uberius exponit HORNIVS^b, cu-
 ius est doctrina: *Non repugnat plane, etiam a SE IPSO*
FEVDVM QVEM RECOGNOSCERE POSSE, et DEBERE, et sic
diuerso respectu et dominum et uasallum esse. Cuius rei
exemplum praebent Inuictissimi Imperatores ex Domo
Austriaca, qui quam plurima feuda Imperii possident atque
Capitulationibus spondent, se illorum renouationem impe-
trare uelle ab Imperio, quod per Procuratorem fieri potest,
uel saltem, si fieri commode nequeat, literas reuersales
Electoꝝ dare, ob eam rem, ne fortasse praescriptio alle-

b 2

gari

b) HORNIVS *Iurispr. Feud. Cap. V. §. 35.*

c) Quod HORNIVS dicit, *Electoꝝ dare*, hoc fundamentum ha-
 bet in Capitulationibus LEOPOLDI et IOSEPHI I. ab eo allegatis,
 quae eo tempore, quo HORNIVS haec scripsit, nouissimae erant.
 In his enim, ut in prioribus, inde a MATTHIAE electione,
 scriptum erat: *deswegen DENEN HERREN CHVRFÜRSTEN zur*
Sicherung

gari queat. Atque sic Imperator suo et Imperii nomine, consentientibus Electoribus, SIBI IPSI ETIAM, tanquam Regi Bohemiae, uel Archiduci Austriae, FEVDVM DARE posset. Idem contingere solet intuitu Electorum et Principum Ecclesiasticorum, qui, ut Principes Ecclesiastici, SIBI IPSIS, tanquam Principibus secularibus, aut Comitibus, uel Baronibus, uel nobilibus immediatis, ceteris paribus, et NOVA FEVDA DARE ET VETERA RENOVARE POSSVNT. Ne desideres exempla factae sibi inuestiturae, bina dabo. Augustissimus Imperator RVDOLPHVS II. anno 1599. SIBI et reliquis Archiducibus Austriae inuestituram fecit intuitu terrarum Austriacarum, id quod in Eius Diplomate, cuius mentio antea facta est, diserte commemoratur. Sic etiam, Augustissimum Caesarem, CAROLVM VI. SIBI, qua Archiduci Austriae, inuestituram fecisse, patet ex Eius Diplomate, cuius iam memini. Accipe eius partem: *Daß Wir, als Römischer Kayser, für Vns, als der Zeit ALLEINIGEN ERZHERZOGEN ZV OESTERREICH VND LEHNTRÄGERN Vnsers gesamten Durchlauchtigen Erzhauses, alle und iede Priuilegia — für Vnser Durchlauchtiges Erzhausß,* NACH DER DEMSELBEN VNTER DEM 9. APRIL.

ANNO

Sicherung des Reichs gebührenden Revers oder Recognition zustellen. Sed in Capitulatione CAROLI VI. ita concepta sunt verba: deswegen DEM REICH zu dessen Versicherung gebührenden Revers und Recognition zustellen, et idem hoc in sequentibus Capitulationibus, etiam in nouissima Art. X. §. ii. repetitum est.

ANNO 1728 VON VNS ALS RÖMISCHEN KAYSER, GEWÖHN-
LICHER MASSEN VERLIEHENEN KAYSERLICHEN VND REICHS
BELEHNUNG, zu *confirmiren* — *gnädigst gut befunden*
haben. Aliud exemplum habet ITTERVS^d, qui refert,
Archiepiscopum Treuirensē, nomine Caesaris et tan-
quam Commissarium illius, SIBI IPSI, ut Commendatori
Monasterii Imperialis S. Maximini in Archiepiscopatu
Treuirensi, anno 1549. INVESTITVRAM IMPERIALEM per
procuratorem FECISSE.

SUCCEDAT alia quaestio, an in ELECTIONE, quae fit
a pluribus, quis SIBI IPSI VOTVM DARE possit. Equi-
dem obseruo, PLATONI suspectum uisum fuisse suffragium
sibi ipsi datum. Suadet enim, ut, si creandi sint censo-
res, tres uiri eligantur, quem unusquisque meliorem, SE
SOLO EXCEPTO, iudicet. Leges tamen subinde admit-
tunt, ut quis se eligentium uota SVO SVFFRAGIO augere
possit. Sic, quod ad electionem SYNDICI attinet, secun-
dum PAVLI^f sententiam, si duae partes adfuerint, IS QVO-
QUE, QVEM DECERNENT, NVMERARI POTEST. LAVTER-
BACHIVS quidem negat^g, hanc legem permittere ELECTIO-
NEM SUI IPSIVS, atque rem mali exempli et imprudentis
b 3 ambitio.

d) ITTERVS *de feudis Imperii Cap. 5. §. 1.*

e) PLATO *de Legibus Dial. 12.*

f) L. 4. D. *Quod cui. uniu. nom.*

g) LAVTERBACHIVS *Colleg. Theor. Pract. Lib. 3. Tit. 4. §. 12.*

ambitionis uocat. Sed dubium hoc BERGERVS ^h resoluit, atque hanc regulam obseruandam esse docet: *Quoties electio fit ab vno, toties quis se ipsum eligere non potest, quoties autem electio fit a pluribus, toties regulariter potest.* Huic sententiae etiam fauet LYNCKERVS ⁱ. Eadem regula, secundum Ius Canonicum, obseruanda est, si de ualore electionis CLERICI, A SE IPSE FACTAE, quaeratur. Etenim INNOCENTIVS III. ^k negat, praebendam quem a se ipso accipere posse, ex ea ratione, quod inter dantem et accipientem DISTINCTIO PERSONALIS esse debeat. Etiam ALEXANDER III. ^l cum Archidiaconi quidam ecclesias, in suis Archidiaconatibus uacantes, PROPRIA AVCTORITATE occupassent, hanc rem indignatus mandauit, ut Episcopus eos ad dimittendas ecclesias censura ecclesiastica compellat, et easdem ecclesias de personis idoneis ordinet. Sed idem INNOCENTIVS permittit ^m, ut, si in plures compromissum sit, et pars unum ex se, pars alium nominet, et paria sint uota, iste possit ELECTIONI DE SE FACTAE ACCEDERE, adeoque SVO CONSENSU maiora facere, ad effectum, ut electio eius pro legitime facta habeatur.

^h) BERGERVS *Resol. Leg. Obsl. Lib. 3. Tit. 4. qu. 1.*

ⁱ) LYNCKERVS *Anat. ad STRVVIJ Synt. Iur. Ciu. Lib. 3. Tit. 5. th. 1.*

^k) C. 7. X. de Institut.

^l) C. 3. X. de Excess. Praelat.

^m) C. 33. X. de Elect.

beatur. Inde concludit LYNCKERVSⁿ⁾, etiam, si per scrutinium electio suscepta fuerit, post publicationem eius aliquem, mutato suffragio suo, prius alteri dato, illud adhuc SIBI DANDO, electionem IN SE complere posse. Verum in casu, si per compromissum VNI potestas eligendi data est, negat canon^o, hunc compromissarium SE IPSVM eligere posse. Secus tamen uisum est Cardinali, Jacobo d'Osia, qui, cum anno 1316. sede papali post obitum Clementis V. per biennium uacante, collegium Cardinalium in eum compromississet, ut nominaret successorem Clementis, mox hoc effato: EGO SVM PAPA, semetipsum elegit, et electionem approbante collegio Cardinalium, Iohannes XXII. dictus est. Porro, ut illustrius argumentum addam, in electione Imperatoris hoc obtinet, quod suffragium Electoris, SIBI IPSI DATVM, plenum uigorem habeat, et eligentium numerum augeat, id quod in AVREA BVLLA^{p)} expresse sancitum est, his uerbis: *In casu denique, quo tres principes Electores praesentes, seu absentium nuntii, quartum EX SE, seu ipsorum consortio, uidelicet principem electorem praesentem uel absentem in Regem Romanorum elegerint, VOCEM ILLIVS ELECTI, si praesens adfuerit,*
aut

n) LYNCKERVS *Analect. ad Desselii Erot. Iur. Can. Lib. 1. Tit. 6. qu. 4.*

o) C. 9. VIII. qu. 1.

p) AVREA BVLLA Tit. 2. §. 10.

aut nunciorum eius, si eum abesse contingeret, PLENVM VI-
GOREM HABERE et ELIGENTIVM AVGERE NVMERVM PAR-
TEMQVE MAIOREM decernimus CONSTITVERE, ad instar
ceterorum principum electorum. Exempla sunt in electione
SIGISMVNDI ¹, MAXIMILIANI II. RVDOLPHI II. MAT-
THIAE ² et CAROLI VI. qui, tanquam Reges Bohemiae, SIBI
suffragium dederunt. Idem hoc factum esse a CAROLO VII.
tanquam Electore Bauariae, ex introitu Capitulationis eius
apparet ³.

DEINDE si quaeras, an fieri possit, ut quis SIBI IPSI
IMPERET aut SE PROHIBEAT, dicat WERNHERVS ⁴: *Neque
insolens est, ut SIBI IPSI QVIS, sub diuersa qualitate, IM-
PERET SEQVE PROHIBEAT. Qua ratione Imperatores,
tanquam ArchiDuces Austriae, coram Camera lite pul-
satos fuisse et SIBI IPSIS, his uerbis: Wir Carl, Römischer
Kayser, entbiethen Dir Carl, Erzherzogen von Oester-
reich — IMPERITASSE, constat. Si etiam quis dubitet, an
dentur casus, ubi TESTIMONIVM PRO SEMETIPSO sit ad-
mitten-*

q) Conf. DE LVDEWIG ad Auream Bullam Tit. 2. §. 6. not. q. et §. 10.
not. m.

r) Vid. REINKINGK de Regim. Secul. et eccles. Lib. 1. Cl. 3. cap. 5. n. 24.

s) Conf. ILL. MOSERVS Vom Römischen Kayser, Römischen König
und denen Reichsvicarien, Cap. 2. §. 231.

t) WERNHERVS in Diff. de Iuribus Vicariorum Imperii in Aurea
Bulla expressis §. 32.

mittendum, conferat HERTIVM^{u)}, qui ex instituto hoc argumentum exponit, et uariis exemplis comprobatur, uel conuentione, uel testamento, uel lege fieri, ut eiusmodi testimonium ualeat.

PLVRA, quae mente agito, exempla ACTVVM CVM SE IPSE exponere non permittunt cancelli, quibus haec scriptio includitur. Hoc unum tamen, coronidis loco, addo, quod SAPIENTIAE argumentum putetur, si quis IPSE SIBI FINGAT FORTVNAM^{w)}, et rerum suarum fatagat, ut, quod LIVIVS^{x)} de Carone dixit, FORTVNAM SIBI IPSE FACTVRVS uideatur. Videlicet hoc agunt honesta ingenia, cum, SIBI VIGILANDO, labori nunquam parcunt, ut multiplici literarum apparatu se locupletent. Hac enim uirtute sua, quae latere non potest, sed, ut TVLLIVS^{y)} ait, PER SE SE SPLENDÉT, sibi fortunam facillimam parant, et honorum gradus sibi accelerant. Comprobat hoc suo exemplo Politissimus atque Dignissimus CANDIDATVS, IOANNES CHRISTOPHORVS LAVTERVS, Aduocatus Immatricularus, qui eximiam, non solum iurium, sed etiam literarum, quae

u) HERTIVS in *Diff. de Saturis rerum, quae ad Ius spectant, singularium*, Cap. 9. de Testimonio in propria causa utut iniurato, in *Opusc. eius Vol. 2. Tom. 3. pag. 394.*

w) PLAVTVS in *Trin. Act. 2. Sc. 2. v. 84.*

x) LIVIVS *Lib. 39. c. 49.*

y) CICERO *pro Sextio c. 28.*

quae ad humanitatem pertinent, cognitionem sibi multo studio et singulari industria comparauit, eaque re effecit, ut omnes boni ipsi sponte faueant, et spes sit certa, prosperam fortunam ei non esse defuturam. Vitae, quam cum laude egit, et studiorum suorum cursum ipse descripsit his uerbis:

Ego IOANNES CHRISTOPHORVS LAVTERVS, natus sum hac ipsa in musarum sede d. XIX. Dec. MDCCCXXXII. patre HENRICO CHRISTOPHORO LAVTERO, honesto loci huius ciue, quem fati acerbitate nonnullos ante annos mihi ereptum adhuc lugeo, et matre ANNA MARIA, ex stirpe WILDEBRANDINA oriunda. Hi parentes optima tenera statim aetate me domesticis crediderunt praeceptoribus, qui me cum religionis, tum graecae ac latinae linguae prima docuere rudimenta. Ex istorum numero potissimum nomino virum summo opere colendum, MAEGERVM, pagi, prope hanc urbem siti, cui nomen est Stracham iam concionatorem, qui et eruditione et morum elegantia quam maxime commendabatur. Eodem fere tempore patriae scholae traditus sum praeceptoribus, et praeter alios tunc temporis Rectori Grauiissimo, nunc Eloquentiae Professore, ac Electoralium alumnorum Ephoro, Viro Excellentissimo HILLERO, cuius in me erudiendo eximia dexteritas nunquam satis laudanda est, quemque ob beneuolum erga me animum gratia colo mente, semperque sum culturus. Anno quinquagesimo sexto Lipsiam ad ludum Thomanium deductus, per sex annos ibi habui doctores, doctrina maxime insignes, ERNESTIVM summe venerabilem, LEISNERVM, FISCHERVM, KRIEGELIVM, HOFMANNVM atque DOLESIVM, quorum Virorum Clarissimorum tantus in me fuit fauor, ut nulla unquam obliuio illius memoriam sit deletura. Spatium scholasticum emensus, et oratiuncula in schola Thomana prius publice recitata, anno sexagesimo secundo in patriam redii, atque Rectore RITTERO, fasces tunc temporis Academicos maxima cum laude tenente, mu-

sas

jas salutavi patrias, cum iam antea WALTHERO Rectore in civium numerum fuisset receptus. Antequam vero Themidos, quae mihi maxime arridebat, sacris initiatus sum, scholas, quibus maximo honore praeerant Viri Magnifici, Excellentissimi atque Amplissimi, HILLERVS, RITTERVS, TITIVS atque GILLINGIVS, frequentavi Philosophicas, Historicas et Mathematicas. His literarum copiis collectis ad iuris contendi disciplinam, in quo itinere duces secutus sum Peritissimos, Viros Illustres, Magnificos, atque Iureconsultissimos, CHLADENIVM, qui et artis relatoriae praecepta mihi tradidit, cuiusque in me merita gratisimo veneror animo, KRAVSIVM, PAVLIVM, FISCHERVM, WIESANDIVM, REINHARDVM, KLÜGELIVM, atque HOMMELIVM, quos Viros Celeberrimos, Doctissimosque docentes historiam iuris, ius civile, canonicum, publicum et beneficarium, audiui. In medicina legali Excellentissimi LANGGVTHII usus sum institutione. Exercitationibus examinatoriis et disputatoriis, tam publicis quam privatis, Illustri KRAVSII, atque Excellentissimi HOMMELII, assidue interfui. Nec silentio praetereundus est Vir Excellentissimus GOTTLÖB CHRISTIANVS KLÜGELIVS I. V. D. et Syndicus civitatis nostrae longe meritisimus, qui mihi modum bene apteque concipiendarum relationum ex actis publicis formandique sententias ostendit. Quorum uirorum, sanctissime colendorum, tot tantaeque in me sunt benefacta, ut ea ne connumerare quidem, nedam satis dignis esse possum laudibus. Anno MDCCLXVIII. dissertationem, quo processus genere ex libro censuali agendum sit? sub Praesidio Viri Excellentissimi ERNESTI GOTHOFREDI CHRISTIANI KLÜGELII publice defendi, a quo etiam modum in litibus tractandis observandum edoctus sum; id quod gratisimo semper recordabor animo. Eodem anno examina publica pro Notariatu, Praxi et Candidatura iuris subii, atque ab Illustri FACULTATE IVRIDICA VITEMBERGENSI dignissimus sum iudicatus. Ex hoc tempore aliquot studiosi iuvenes privata institutione mea uti coepere, inter quos in primis et natalium splendore, et ingenii gloria, Illusterrimus Comes a Flemming eminent.

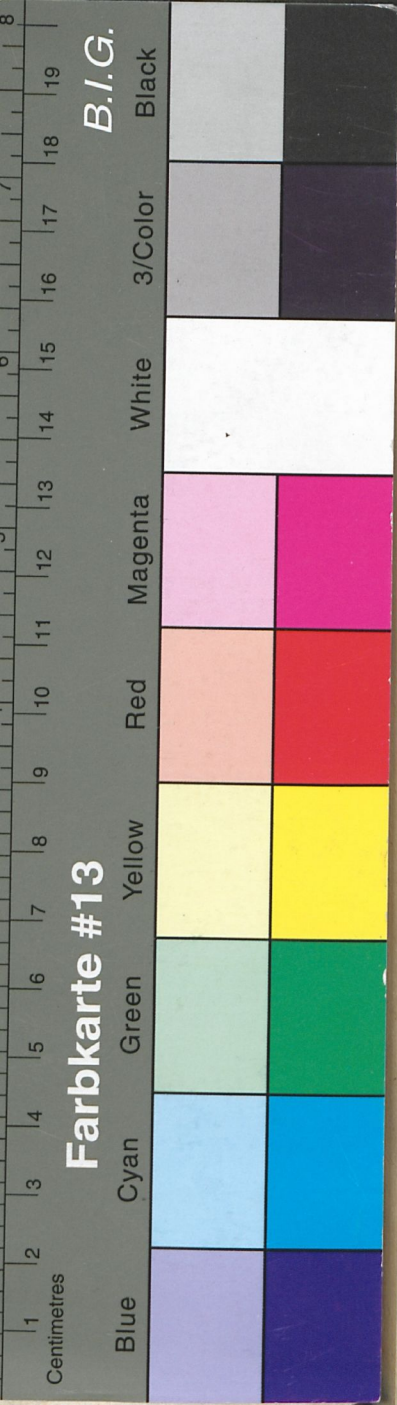
Insequenti anno summa Principis munificentia stipendio Electorali maiori, quod iurium Candidatis praesertim conferri solet, per triennium me ornauit. Quo anno quoque a Serenissimi Electoris Saxoniae Regimine, edito prius consueto specimine, in Aduocatorum numerum receptus sum. Hinc causas in foro perorare coepi. Denique ut fructus studiorum meorum colligere eo melius possem, ad examen, quod rigorosum vocant, admissus, iura, quae Doctori competunt, enixe petii.

Imo honestissimo huic petito Ordo noster, concordibus quidem suffragiis, lubentissime annuit et, CANDIDATVM Dignissimum summis in iure honoribus merito condecorandum esse, censuit. Antequam uero hoc fieri possit, ei incumbit, ut publice se exhibeat et in conspectu inaugurali partes suas tueatur. Fiet hoc die xxvi. Octobris, quo, sub Praesidio Viri Illustris acque Excellentissimi, GEORGII STEPHANI WIESANDII, Iuris utriusque Doctoris, Institutionum Professoris Publici Ordinarii, Curiae Prouincialis, Scabinatus et Facultatis Iuridicae Assessoris, Collegae mei obseruanter colendi, Dissertationem *de Pacto remissorio* defendet, cui actui solenni ut RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICVS, PERILLVSTRES LIBERI BARONES, ACADEMIAE PROCERES ATQVE FAVTORES, nec non GENEROSISSIMI et NOBILISSIMI CIVES, interesse non dedignentur, officiosissime rogo. Ego certe beneuolentiae huius memoriam gratissimo semper recolam animo. Dabam d. xvi. Octobr. A. R. S. MDCCLXXIII.

Wittenberg, Diss., 1770-73

X 228 32 35

25
A, 410.
299
1773 2

ORDINIS IVRIDICI
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
H. T. DECANVS
EIVSDEMQUE
ORDINARIVS ET SENIOR
ERNESTVS MARTINVS
CHLADENIVS D
SERENISSIMO PRINCIPI ELECTORI SAXONIAE A CON
SILII AVLAE ET IVSTITIAE DECRETALIVM PROFESSOR
PVBLICVS CONSISTORII ECCLESIASTICI DIRECTOR CVRIAE
PROVINCIALIS ET SCABINATVS ASSESSOR
LECTORI BENEVOLO
S

1773

De rebus actus...

